

כל התומר הניתן בעתון שאוב ממקורות היסטוריים, לפי בקשת הקורא, תישלח לו רשימה ביבליוגרפית מפורטת לכל גיליון, המערכת רואה בעין יפה תגובות והערות, שביאות מי יבין, מנסתרות נקני.

דברי הימים

חדשות העבר

חדש סגנון
אף סגנון ישר
העתון ההיסטורי
לגדול וקטן.

גיליון (11)
CHRONICLES News of the Past 17 July, 1099

חיפה יום א' כיה בתמוז, ד'תתת"ט
אלף ושלשים שנה לחורבן מקדשנו

הווזיר הגדול מרכו את הצבא המצרי להתקפת נגד

סופרנו המדיני מוסיף:
אל-אפדל, שהוא ארמני לפי מוצאו ובנו של הווזיר הקודם שאף הוא שלט במצרים עשרות בשנים, נחשב כמדינאי הערבי המוכשר ביותר. אולם ביחס לצלבנים טעה טעות גדולה. הוא היה בטוח שהם יחלישו את יבוי הסלגיוקים והיה מוכן לכרות אתם ברית. לפי שמועה אחת, התבטא אפילו ליהושע מוכן לקבל את הנציח לשם חילוק הכרית.

אולם המלחמות הדינסטיות שפרצו לפני כמה שנים בין הסלגיוקים החלישו אותם במידה כזו שהצלבנים הצליחו להתגבר עליהם ואף לפרוץ לשטחים הכפופים למצרים (ירושלים ודרומה של א"י) — ולא כבעל-ברית אלא כאויב מסוכן ביותר.

הסרבים השתלטו על אלבניה

הנסיך הסרבי בורק הקים מדינה סרבית על אדמת אלבניה. ערי התוף מוסיפות להיות תחת שלטון בויגטי.

הוונציאנים בחזית דלמטיה

באחוזתו של המלך ההונגרי קרל לומאן כבשו שטחים נוספים בדרום מדיה הונגריה. לפי תשע שנים כבשו ההונגרים את קראוניה ובוסניה, אך העניקו לשטחים אלה שלטון עצמי נרחב.

הפליטים הנוצרים חוזרים לירושלים

עם כיבושה של העיר החלו מאות הנוצרים לחזור לירושלים. כוכר גרשו תושבי ירושלים הרבים והעדיפו את כל הנוצרים מן העיר, בנצח שנודע שנוסעי הצלב יצאו מבירות דרומה. הנוצרים לא הסתירו כלל את שבר חתם ובכור היה שרם ויחלו מבית בהגנת העיר.

"פסל מיכה"

סרייר, באן גרש שמיכה אשר לפני שלש שנים פיתה את יהודי סרייר לקבל את דת הנוצרים, על פי תביר עתה של תביושק, ואשר נעלם לפני שנה מהעיר, נפל בשורות הצלבנים בקרבות עם הסלגיוקים לפני שלשה חודשים.

הודעת המערכת

לפני שבוע ימים, כבר בהיות ירושלים במצור, אך לאחר שנחברר ש-העיר תפול בידי הצלבנים, החלטנו בלב נשבר לצאת את העיר, כדי להמשיך ולשאת את דבר ימי ישראל לכל אחר האחר, על אפס של גויים הבאים להשמידנו ולהש-בית גם את הקול-קול יעקב. יחד עם רבים אחרים באנו למבצרנו בחיפה, וועד העיר העמיד לרשות העתון מקום מיוחד.

רשי"ה הוזהר את גוטפריד מבויין!

יהודי מטרופוליס, שנודעו להם פה, סיפר לסופרנו שבגופריד מבויין נפגש עם גדול הכמני ישראל, רשי"ה, ושאל לדעתו בנוגע למסע הכיבוש על ירושלים. רשי"ה ניבא סוף רע לצלבנים ואמר, כאילו שהם יחזרו בסופו של דבר ממסע זה בשלשה סוסים כלכר. אפילו יהודי על סוס אחד בלבד ימנעו לכוון אל רשי"ה כדי להתיר את ראשו.

גוטפריד — שליט ירושלים ו"מגן הקבר הקדוש"

נודע שהתואר שיטא גוטפריד מבויין מושל ירושלים לא היה תואר מלך, כי אם "מגן הקבר הקדוש". גוטפריד הוא בעצם המוצמד היחיד להפקידות זו לאחר שהנסיך ריימונד דחה את הצעה, נישקו היה שאין לבו מרשה לו לשהות בעיר שבה מכל ועונת ומת ישראלי כחונני בר.

יוחזר חלק מרכוש יהודי ביהמיה? יהודי אנוס — סגנו של הדוכס בריטסלאו

כל אחד להגן על עצמו, הותקפו הצלבנים הפורעים ע"י היהודים וכמאתים גר (המשך בעמוד ב'). בריטסלאו השלי, וקצלו את התואר "מבויין", סגנו, ונאמר כי בנתינים נעשים מאמצים בחמיכת הבישופ קוסמאס, המתייחס כאחיה ליהודים, להשיג את הסמכות של הדוכס להתחזקת הרכוש שהותרם אל היהודים, או לפחות חלק ממנו. סופרנו מוסיף:

עם כיבושה של ירושלים הודיעו נציגי עכו ושכם לצלבנים, כי מאחר שנתקיים התנאי של כתיב בוש ירושלים שהתנו א-שי ערים אלו, הם יפתחו את שריהם בשלום לצבא הכובשים.

סופרנו מוסיף: עיר הארץ נקשר בשתי דרכים:

ואלה מסעי הצלבנים מאירופה לירושלים

הצלבנים: גוטפריד מבויין, דוכס לותרניה התחזקת (תואר נוסף כל ערך ממש) וריימונד רון מולא, המנהיג הצבאי המוכשר ביותר, בהזמן הנורמני, השתלט על ארץ סיוקיה כונן בה גיסות והחליש אירוסה, שיוק המלל לצלבנים מכ זונה אחת: הם הגיעו למורחתיכין דוקא בשעה ששני הכוחות העיקריים באזור זה הסלגיוקים באסיה הקטנה וסוריה, והמאסטימים במצרים.

ובחלקה של ארץ-ישראל — גר באים במבצ של ירידה. אך אין ספק שההפסד הפנימי אצל הסלגיוקים הוא ברחליון וגם המאסטימים עדיין כוחם רב להם. מה, כדאי לצין ששנים מלך לא הצטרף למסע הצבאי הנורע הזה. הקיסר הרמני, מלך צרפת ומלך אנגליה — יחסם לאפשרו איננו מהיריוניים ביותר, ולפיכך החלישו לעמד מן הצבא. ורחק חוסר תמיכה מצד שלישי.

ראשי הצלבנים

בקרבות על ירושלים השתתפו רק שנים ממנהיגיהם הראשיים של

הצלבנים כבשו את ירושלים וטבחו את כל היהודים

גם כל התושבים המוסלמים נרצחו. — הצלבנים על קבר ישראלי כשעניהם וולגות דמעות גיל וידיהם חמוצות מדם

קראת הקרב בין סגנו אל תושבי העיר: "מחר תהיו בן הארץ, יהודי, מורקי וצרכי!" הקרבות היו עזים ביותר וזרועות של הצלבנים נמלה לרחמייה המגן סימ, שהתביישו להודות ככשלונו, סענו שמהומה וצעקים עליהם. "אש

שלשום, ערב שבת קודש, נפרצו חומות ירושלים וחיל הצלבנים כבשו בסערה את העיר. התושבים, יהודים, טורקים וערבים נרצחו בפראות ע"י הכובשים, שלא ריחמו אפילו על עוללים ויונקים. מבואות הר-הבית היו שטופי-דם, ופרשי האויב רכבו בדם עד לארכובות סוסייהם. היהודים המעטים שנלקחו בשבי נמכרו 30 נפש בעד זהוב, ונשלחו לאפוליה שבאיטליה הדרומית, אך לפי דברי שוביהם לא יגיעו השבויים לשם אלא יוטבעו בים או שראשיהם יותוו.

הישוב היהודי לירושלים חדל להתקיים. הצלבנים התאספו בכנסית הקבר לתפילת-הודיה כשעניהם וולגות דמעות-גיל וידיהם חמוצות מדם.

על חורבנות ירושלים

אלהים איוות אותך למשכן לו ירושלים ועל כן יצא עליך הקצף יותר מאשר על כל עיר אחרת בעולם. אלהים בחר בך להיות נר שאת-הצדקה, ליתור, בקרבות אור חורף ונבואה לכל גוי העולם, ועל כן הם קורעים כר לם את עורך מעלין ומרששים את בשרך.

באים אנו על כך שליבות כל בני האדם מתעמים באובה ובקדושה בהעלותם את שמן ירושלים, ומקוננים אנו על כך שעם ליבותיהם הם תוקעים את צמרניהם ואת חרבותיהם בך.

לפני אלף ושלשים שנה חרבה מלכות ירושלים העברית והיום מוקפת בה מלכות ירד שליט נכרית.

לפני עשרים וחמש שנה עזבה אותך לאנחות ישיבת "גאון יעקב" נודדה לצור, והיום יצאו ממך "אורונו" עניני יהודים והנאמנים אשר את כל חוליות גופיהם המודעים ואת כל מעט הדם אשר בעורקיהם שפכו על חומותיה.

היום שוב אין יהודים בין חומותיה ירושלים, היום מלא צלים הרבה פעמונים בן ואין טעמי קריאה בתורח בוקעים ממך, היום בכל הלשונות מע לים בן פרקי תהלים ורק לא בלשון של ספר תהלים: בלשון הקודש.

דממה עברית בירושלים והימים ימי "בין המצרים" — שוב כמאה, בין שבעה-עשר בתמוז ותשעה באב ימי מורע נות לירושלים. ואין עוד אבלי ציון כן. אפר לו לככות לא ניתן לנו, אפילו לא לרחות את חומותיה בדמ עונו.

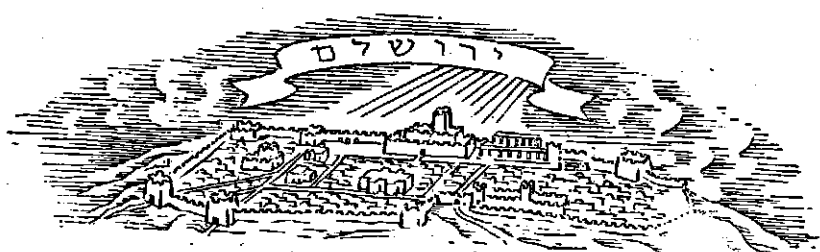
אללה מה היה לך, ארזה לך איזה לנו.

מלחמה בין צלבני אנטיוכיה לבין קיסר ביצנץ

האיבה בין אלכסיס, קיסר ביי צנץ, לבין בהמון, השליט הצלבני ביי אנטיוכיה התלקחה בין מן האחרון עד כדי כך, שכיום שורר ביניהם מצב של מלחמה בלתי-מוכרת, ושני הצדדים התחילו לרכו כוחות צבאיים לשם פתיחת המערכת. בהמון סירב להכיר בשלטון גו העליין של הקיסר אלכסיס על גסיכות אנטיוכיה ואף גירש

קריאת מפקד העיר!

שוב גרף נחל קישון, נחל הקדומים את גופות איבי ישראל.
...אין לנו נביא כדבורה, ואין מצביא כבקר, אבל כל אשה עבריה בחיפה כדבורה
היתה לעקיצות איבי בשפכה את דלי הזפת הנוער על ראשי הפולשים, וכל בחור
כבקר פלח את קדוקי המסתערים על החומה.
תושבי חיפה,
סבנו גם סבנו גרים רבים. עיני עולם ועיני ישראל כולו נעוצות בנו
לתמונה ולאהבה.
כל איש ואשה, יום ולילה על החומה. לא יבוא עוד איבי בשערנו לא מים,
לא מזרח, לא מדרום ולא מצפון.
מפקד חיפה

דבר הימים

CHRONICLES News of the Past
7 September, 1100

חיפה, ט"ו באלול, ד'תת"ס
אל"א לחורבן מקדשנו

חיפה, ט"ו באלול, ד'תת"ס
אל"א לחורבן מקדשנו

באלדווין יהיה "מלך ירושלים"

באלדווין שליט אדסה הגיע לירושלים כדי ליטול את
השלטון לידיו אחרי מות אחיו, גוטפריד מביוון.
אולם בעוד שגוטפריד רצה להפגין "עזותנות נוצרית"
וסייר לקבל את התואר מלך, הכריז באלדווין שהוא ישים
כתר מלכות על ראשו.

אחד שנפקחו עיניו... צלבן נורמני התגיר בחלב

חלב בשבת האחרונה עברה
חרדה בקהל היהודים כאן, כא-
שר בשעת התפלה הופיע לפני
בית הכנסת רוכב אביר מצויד
בשריונו ובחרבו, ירד מסוסו
והפך לבין קהל המתפללים
שהוא שואל בלשון הגורמא:
ניס: היכן הוא, הרב שלכם.

מיד הקיפו שלשה צעירים את
רבי ברוך בן יצחק רבה של חלב
באמרי: כי אמרנו: להורג את רבם
באבלון.
אך מה תמהו כולם, כשהפגש
הנורמני פק את שריונו ואת חר-
בו, הסיל אותם לרגלי הרב וקרא:
רבי מירושלים אני בא, ברצו-
נתי שבעתי בתומה העיר ראיתי, והנה
עומדת עלי רמות אש וקורא פל-
מגל:
הנה עובדיה בה אפר מ'
לאדם.

ומיד קעלו משיעים ברג ציון
לשפוט את הר עשו.

ואז יצתה את אשר עלי לעשות.
הרחמי יום ולילה כדי להגיע לקר-
ת יצק, חיפה היתה סגורה ופס-
גרת הערים ריקות, מירושלים חרב
הייתה להורג מלפנש באחים צל-
בנים או בגוים סלוגיקים, וכך
הצלב, הוא להוציא מיד יתור-
המשך, בעמוד ב'.

חיפה בנו של אחד מגדולי
הסתרנים, בונציה שנפל בשבי
באונז שובי, ויהודה, שאות
הסיבות להשתתפותו ולהשתת-
פות רבים מבני וונציה במסע
הצלב, הוא להוציא מיד יתור-
(המשך, בעמוד ב').

בסלוניקי חיכו למשיח

ואמרו רבה קץ המלואה אך נהג
לא בן דה, כי בא שליחים דווחים
בבהמונה ראש הצלבנים ואיימו
על הקיסר אלכסיס, שהגנו את המ-
סור מתחת היתורים יעשה בהם
כאשר נעשה ביהודי אשכנז.

ואז נתמזרו שלומי אמוני ישראל
הינינו ללע ולקלס בעיני שבועי
הגויים.

קומונות איטלקיות מתבצרות בארץ

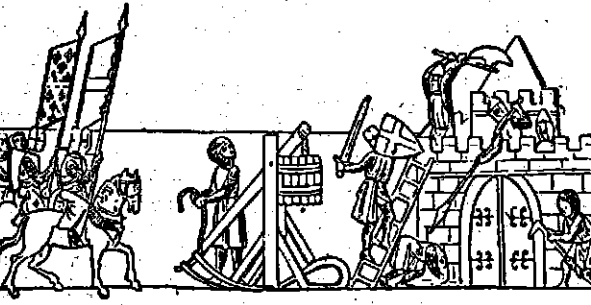
אחרי משא ומתן ממושך הגיע
האביר סאנקרד ליד הסכם עם הקר-
מון השווייצרי, שהתנו את המ-
סד השתתפותם בהוצאות המלחמה
ובמלחמה להגנת הארץ בנכונות
מיוחדת.

הקומונות האיטלקיות הן אירגוני
הערים, מיונה וונציה, אשר
זכו לעצמאות מלאה באירופה, ואשר
יחלקו ביניהם את הכספים ויהיו
אחראים לבטחון, הכנסה - תפקד
על ירושלים, והם העירונים יגלו
לא כלכלת הארץ, מכיון שהכנסיה
התנגדה בחריפות למלוקת מסכיות
(המשך, בעמוד ב').

תמונות מהחזית

בחזית חיפה הם לצלבנים... הם הקימו כלי-מצור, סולמות, וניסו
לקרר את התומה בבליסטראות, אך על ראשם יורד ברד אבנים
וגלגלים קטנים שכן רוחות רפות בוערות, והנה בפנה אחת, של התומה
(כפי שראים בתמונה) נרשמו מגיריהם בלבוש אבירים... זהו לבוש
ונשק שלקחו מהצלבנים השבויים.

הצלבנים נצחו את הנבא והאספסי בקרב אשקלון, אך היה זה
נצחונם ונאחזות בחזית הדרומית, כוח נסחים מסעם דרומה, הסרצנים
הגבירו את התנגדותם ואין לצלבנים כל סיכוי לכבוש את ארץ-הגליל.
בתמונות מחזית זו רואים את התנגדותם בין צלבנים וסרצנים.

גבור הצלב בזהמון בשבי הטורקי!

המצב שנוצר באנטיוכיה עלול להשפיע על מצור חיפה

המצב החדש שנוצר עלול להש-
פיע על מצור חיפה, כיון שמוכר
מאלי כי סנקרד יתור עתה לא-
נטיכיה ליטול את השלטון לידיו עד
שיתברר גורל דוד בהמאין.

האפאטריארך מועיק את טאנקרד גורל הקרב על חיפה בידי האביר שגלבל

האפאטריארך ואימברוס לסבריה, בה
ישיב המצבא הצלבני המפורסם
טאנקרד.
כנור לא השתתף בביניהם אבירי
הצלב על השלטון בזהמון לאחר
הכיבוש, בנדרו מושל ירושלים
הדויץ במועצה שהתקיימה לפני
שלשה שבועות (והיא או על ערש
דור, שמאחר שטאנקרד מושל על
חלק ניכר של הארץ, החל משכס
ועד קצה הגליל בצפון, מן הראוי
הוא שאת חיפה יקבל האביר ולא
דומאר קרפול. טאנקרד נעלב קשות
ועד בעד חילוני מלשתתק בהת-
קפה על העיר.
עתה נתון גורל המלחמה על
חיפה בידי, כי אין ספק שטאנקרד
הוא גדול החיילים של הצלבנים.

צי וונציה מתיאש?

הדוכס מונציה העומד ב'
ראש הצי בעל 200 האניות
הדויץ לאחר המפלה מאתמול.
שאין הוא רואה כל סיכויים

הפעמונים אינם מניחים להם לישון

כנ, עשרים משמחות ערביות
מסובות יצאו את העיר באורחות
במלים גדולה ועמוסה, הם יצאו
בכוח מדרתה וירצו להגיע אל
מחוז לתחומי השלטון הצלבני.
כוכר נשאו תושבי עכו העיר
ביים בעיר לאחר ההסכם שהוסכם
היכבש ירושלים הם יתנו את הארץ
לכובשים, אם ככפירים נשאו רובם
של המוסלמים במקומותיהם, הרי
הערים - יא שברחו או ששמשו
וגורשו, עכו יצאה מכלל זה.
הנה שנה לאחר כיבוש הארץ אנו
עדים ליציאת מרצון, הללו הם גם
בעלי תון וגם אדוקים, וכפי שהם
אמרים סיבת יציאתם היא ששפשו
סולדת בצלול הפעמונים של הכנ-
סיות, שאינם מניחים להם לנח
ולישון.

מרכיז לחיפוש קרובים

בהיפוש ובחור הוקם שני מר-
כזים לחיפוש קרובים בחיפה -
ביתו של ר' אהרן בן יחזקאל,
ליד השוק המרכזי, ובצור - בביתו
של השולחני יוסף ברזלי.
סופרנו מסר שמאות אנשים פנו
למרכיז אלה לחפש את קרוביהם
ובגריבתם, רובם ככולם אנשי יד
שלים ורשעים.

חיפה היהודית הדפה בגבורה את כל התקפות הצלבנים

אבדות כבדות לאיבי - מבוכה וסכסוכים במחנה הצלב

אחרי ארבעה-עשר יום של מלחמה עזה והתקפות בלתי-פוסקות בהם נגרמו
עי' הלוחמים היהודיים המגינים על חיפה אבדות כבדות ביותר לאיבי בהר-
גים ופצועים, נסוגו הצלבנים מלאי יאוש וחרפה והפסיקו את הרעשת העיר
במכוונה הענקית שהביאו ובשבעת המקלעים שכוונו נגד חומותיה.
הצי הוונציאני שהתקף את העיר מצד הים התרחק מהחוף מתוך חשש
שלא יותקף בלילה עי' סירות המגינים ויחול על ידיהם. כפי שמוסרים נראה
הדוכס מונציה מנוצה ועייף ואף רוח לוחמי נפלה, ובהנהגת הצלבנים חר-
ששים שהוונציאנים יסתלקו בכלל מהמערקה.

סופרנו מסר:
סוף סוף הנתנה המלחמה המכ-
איבה על הצלבנים, היהודים, בני
העם השגור עליהם ביותר, שהם
רוב תושבי חיפה ומגיניה, בצד גר-
דים סרצנים אחרים, הובו קשה
באיבי והפכו בשבילו את הקרב על
חיפה לקרב הקשה ביותר שהיה
להם עד כה בארץ-ישראל.

אגרת עידוד מר' אביתר מצור ליהודי חיפה

בישיבת בית הוצע לקיים הקרא-
צדוק בן יושע, אב בית הדין בצור,
אגרת מאת אביתר, ראש ישיבת
באן יעקב אשר בצור:
אחוני הניכורים אשר בחיפה,
במסכת ברכות כ"ד, ר' שבתאי
מוצא הירושלמי הנור רבוחי:
אין מעבירים לפני התיבה ויפגין
מפני שהם עושין היא ללחית ועייף -
לאלוף, אם היה לשוננו ערוך -
מותר, ורבוחינו אשר בבבל תוסיפו
הנור: כהן חיפני לא ישא את
כפיו (מגילה כ"ה, ב').

אחוני גבורי חיפה, היום הנה
המכה את כל עיני בית ישראל
אלכס לטובה ולגאולה עולם. היום
אחוני, נשאתם את כפיכם לבבורה
והבאתם ברכה על כל קהל היהודים.
לא בישתם את אחוני הנבחרים
אשר נטלו לפני שנה על חומות
ירושלים, ואחוני מעטים ובודדים
ונצורים מכל עבר, בארצות הגולה
ששטו אחינו את צוארם לשחיטה על
קידוש השם, אבל בארצנו הקדושה
אין אנו מוסיפים צואר לשחיטה, כי
אדמתנו אנו עומדים.
שאו ברכה אחינו הניכורים, מצר-
לי כבוד ישראל, אלהים היתה

חיפה - עיר האנטיכריסט מכריז האפאטריארך

בתפלה שנערכה לפני הקרב האחר
רון נאם האפאטריארך, ואימברוס
והשביע בשם הצלב את הלוחמים
לא לטות עד אשר תיכבש העיר.
הוא הזכיר ללוחמים את נאמו של

אלהי אלהינו עננו תפלה במערת אלהינו

קנים נשים וטף הצטופפו אתמול
במערת אלהינו וסביב לה בשעה
שהתחולל הקרב הגדול על חומות
העיר.
שמעיה בן נתן החזן קרא בספר
מלכים א' י"ה, על אלהי הנביא
בהר הכרמל, ואחר הקראה קרא כל
הקהל בקול גדול:
אלהי אלהינו עננו, אלהי מנחם
ענו, ה' הוא אלהים, ה' הוא
אלהים, ה' הוא אלהים.
בתפלה השתתף חכם מוסלמי
אשר הקריא ססוק מהקוראן ובו
מספר בשכחו של אלהי הנביא,
כפי שמוסרים היו גם חיילי
דברים חריפים בין סאנקרד ורמ:

המצביא הטורקי אל-גאהזי בשבח יהודי חיפה

מאראם המצביא הסלגוקי
הטורקי, אשר הנחיל מפלה
איומה לראש הצלבנים בותר
מוני, אמר לקציניו כאשר הגי-
עה אליו הודיעה על הגנת
זיפה:
"היהודים האלה אמיצים הם
הטורקי, אשר הנחיל מפלה
איומה לראש הצלבנים בותר
מוני, אמר לקציניו כאשר הגי-
עה אליו הודיעה על הגנת
זיפה:
"היהודים האלה אמיצים הם

ברכת מפקד חיל המצב המצרי

מפקד חיל המצב המצרי שלח
את ברכתו לכל הלוחמים היהודים
ואמר, כי מעות לא ראה אורחים
לוחמים בגבורה כזו.
אללה יהיה - כתב המפקד -
בעזרתם ובעזרתנו, אם נחזיק מע-

דברי הימים

ט"ו באלול ד'תתס"ח, א"ל"א לחורבן מקדשנו

מי היה מאמין שמכל ערי הארץ, פרט לירושלים, תהיה חיפה העיר היחידה שבה יקומו יהודיה-תושביה ויעמדו על ח"י רותה של העיר עירו של שנה שלמה לא אליהו חר שכל הארץ בידי צרז מי הא מין שאותה עיר, אשר לבח היתה בעבר בעיני תנאים ואמוראים, כי חשבוה לעיר בורים ועמי הארץ, שער זר דוקא תתן תשובה גאה כל כן למטיפים לה לעבור על אמונת ישראל? ומי פילל שער זה בורדה ונצורה, תוכל להרף אחור את כוחות האויבים העו לים עליה מזה ומזה? אכן רוח היא בעיר הזה, והיא יורדת עלינו מעל ההר הנפלא הזה, דמותו של אליהו

הערת המערכת: אגרת זו קיר בלגו מסוריאס והיא כתובה על ידי אחד מתלמידיו הרופא בעיר לים שמה, כי על כן - כפי שהוא מעיר באגרתו - צפיה לו גויסה חמורה מפי רבנו, שמה בן יצחק, על הקדשת דברים ידול הששים, בע' נהגותו הגדולה אין רשי מחיר שום תגיות לכבודו. רבנו שלמה בן יצחק גולד לפני ששים שנה בעיר טרויאס, בבית

בבית הכנסת של רש"י

אביו שמורה מגילת יחזקאל עד לר' יוחנן הסנדלר, תורה קבל לראשונה בחרימאס מפ' ר' יעקב בן יקר, משם עבר למגנצא בה למד מפ' תלמידיו של רבינו גרשם מאיר הגלילי. בהיותו בן עשרים וחמש חור לעיר מולדתו ונתמנה לרב כעבור חמש שנים יסד את בית מדרשו שהפך להיות למרכז התורה לכל קהילות צפת. הגיונות הקשות והטובה שצבר על קהילות ישראל לפני ארבע שנים עם מסעי הצלה, ודבריו את גופו ולבו של הרב, זה שלש שנים שהוא מוטל על משכבו ומכתוב ספריו ואת אגרותיו לתלמידיו שצד יד ולשני תלמידי תורה בן נח, בע' לה של כתו מרש, ידמיא בן שמר אל, בעלה של בתו יוכבד.

מתולדות חיפה

חיה היתה בעבר כפר דיר גרם צבריית קטן, כעוד שני היום תשוב חיו רועים רבים. מפותות חור היה המקום שק מונה - שבמרחק מה כמספר ח' מה - ששמה - ע"ש בעי העסקמה המרובים בו, שצויה שקמה חורדי בימי השמונה עשרה מושל קפריסין 30,000 חילים להלחם בימי המלח, בימי תל-מוד היתה שקמה עיר שכולה ידועים, רובם עוסקים במלאכה ונכבדת ותעשיית ארגון מחלור נוח.

גם תלמידי חכמים יצאו מן המקום, כגון ר' אמבדיוס ר' חיה אלם ישיבה עצמאית לא היתה בה עד לפני שבע עשרה שנה, כיבוש הארץ על ידי המלונקים ורשע את ירד שלם המהומים ושיבת מאנן, יעקב גרדה לצור, אך מכיוון שחלוקה דת' הברר הקדש, אם מותר להשתטח את השנה ולתל סמיכה בצור שהיא ספק ארץ ישראל, ספק חור לארץ, בא האמון ר' אליהו כהן ראש ישיבת כ"ט בארץ יצחק, הישיב הארץ בארץ האמונה על אדמת ארץ ישראל והקים בית ועד.

בעת ההיא היתה מחלוקת רבה בישראל, דוד בן גיאל שייב בסוסטאס הכריז על צד בית דוד, והעבד לעצמו את השלטון על כל ארץ ישראל, וזמן מה נהנה דוד מחסות חזויה, שליח אבירם, הגיע לצור וידע את ואשי הישיבה הארץ-ישראלית כדי להגביר את עמדתו בא הגאון אליהו הכהן לתתה שירתה או הקהילה היהודית הגדולה ביותר בארץ הכריז על בני אביתר כבאון. הגאון אליהו מה באותה שנה, כינתיים הדת דוד בן גיאל מגדולתו ואביתר קיים את ה' ישיבה בצור, אך בחיפה נחקר מה עד היום הישיבה, וחכמי צור מודיעים לעיתים קרובות לכאן, כן היתה חיפה גם לפני לס תורה היום נשואת אליה עני כל ישראל באותה.

רש"י בן ששים

אין לשער את השנה הרבה האר' שפת אותו מכל צד, מאו רבנו גר' שם מאור הגולה, לא היה איש אשר כה ירבו לפנות אליו מכל צדו, ולמען האמת אין דעתו של רבנו שלמה גותה מזה, כי חזיר תוא ומגיש שאין הוא רואה עצמו מוסמך כוח לפסוק הלכות לכל בית ישראל, אך אהבת ישראל העצומה לא אינה מתירה לו לדחות שאלות, וכבר יצאו לו מניסין כמקל, בכל שעה שהיא שעת חורס או בכל מקום שיש לחשוש להפסד ממון גדול ליש ראל וכת דבריו תמיד: "מיום הבר' נולד בדברי תלמוד, לב' לוסת אחרי המהדירים".

לדעתו, כשם שאסור להתיר את האסור כך אסור לאסור את המותר, שהתורה חסה על מזונם של ישראל. מרת ענוותנו הרבה ניכרת מה שאין הוא עומד ברעונו כשהוא נוכח לדעת שטעה וכמו כן שמקפיד הוא מאוד לומר דבר בשם אומרו ולא ליתם לעצמו דברי אחרים. אך שניים הם המפגלים הספ' דוחים שבונו יצא קח של רבינו שלמה יצחקי למרחבי עולם - האחד פירושו על כתבי הקודש ופירושו על התלמוד אשר סרם נוסחים. פירושו של ישראל וסודות הפר נסתם שלהם בעולם עלולים לגרום שהתלמוד יתפר לספר שרק לפני התורה יהיו בקיאים בו, שכן קשה הוא הן מצד תוכנו, הן מצד דרכו והן מצד לשונו, שכן לשון ארם אינה עז לשון ייברם של בני ישראל, ראל, כך ראה רבנו לכתוב פירושו לכל מסכתות התלמוד הבבלי, אשר ירשה לכל אדם לשוט בים הגדול הזה, ורבנו נתן בידי הרבדים שלוש משושים נוחים ופשוטים מאד, פירושו קצר ומאיר ענינים, לשון נקייה ומדויקת.

ואם זו דרך בפירוש התלמוד, שונה ממה דרכו בפירוש לתורה, כאן דרכו אינה לימודית בלבד, כי אמ תיכולת. על המסוק בבראשית שאמר: "ה' אברהם, כי ידעתיו למען אשר יצאה את בניו ואת בניו מארץ אורר רבנו: "לשון תבנה", שרמ' אמר את: "ואמר מקרבו אצלו וירדו ומבדירו, דבר זה ניתן להאמר על פירושו של רש"י לתורה, הוא מבא את האדם לידעת התורה על ידי חיובו.

אישים בחדשות גודפריד המת

גודפריד מלכיה, השליש הצלבני הראשון בירושלים, שמת לפני שבעות היה אגלי וחזק. בבין ר' שי הצלבנים אשר כתונתו היתה דתית בלבד, ואשר רשומתו אמרנו: "היה חסיד בראשית שאמר: ה' אברהם, כי ידעתיו למען אשר יצאה את בניו ואת בניו מארץ אורר רבנו: "לשון תבנה", שרמ' אמר את: "ואמר מקרבו אצלו וירדו ומבדירו, דבר זה ניתן להאמר על פירושו של רש"י לתורה, הוא מבא את האדם לידעת התורה על ידי חיובו.

חיה היתה בעבר כפר דיר גרם צבריית קטן, כעוד שני היום תשוב חיו רועים רבים. מפותות חור היה המקום שק מונה - שבמרחק מה כמספר ח' מה - ששמה - ע"ש בעי העסקמה המרובים בו, שצויה שקמה חורדי בימי השמונה עשרה מושל קפריסין 30,000 חילים להלחם בימי המלח, בימי תל-מוד היתה שקמה עיר שכולה ידועים, רובם עוסקים במלאכה ונכבדת ותעשיית ארגון מחלור נוח.

גם תלמידי חכמים יצאו מן המקום, כגון ר' אמבדיוס ר' חיה אלם ישיבה עצמאית לא היתה בה עד לפני שבע עשרה שנה, כיבוש הארץ על ידי המלונקים ורשע את ירד שלם המהומים ושיבת מאנן, יעקב גרדה לצור, אך מכיוון שחלוקה דת' הברר הקדש, אם מותר להשתטח את השנה ולתל סמיכה בצור שהיא ספק ארץ ישראל, ספק חור לארץ, בא האמון ר' אליהו כהן ראש ישיבת כ"ט בארץ יצחק, הישיב הארץ בארץ האמונה על אדמת ארץ ישראל והקים בית ועד.

אגרות למערכת אל תחללו דמי קדושים

קראתי בעתונכם שאחד מצעירי חיפה דיבר בלעז על יהודי אשכנז אשר הלכו למחל כצאן לסבה, ואני אחזק ביהודים אלה, אשר הצלחתי להמלט משם ואני רוצה להענין על כך לחיפני הצעיר.

ראשית: כד אמרו חכמים: אל תדון את חברך עד שתגיע למקומו, אין אתה יודע כיצד חיו שם בעיר אשכנז אלה היהודים, נשיאת נשק נאסרה עליהם וגם להתאמן לא יכלו.

שנית: לא כצאן לסבה הלכו, כי אם כבני אדם ששלם אליהם בהם ולא רצו לחלל את עצמם, והן יכלו להציל את חייהם במחיר כמה סיבות מים "קדושות" אך הם העדיפו למות על אמונתם.

שלישית: רבים היו מעשי הנקם והגבורה הפעולה, אלא שאנו חסידים אלהים שמים, מה יותר לספר על מה שעושים בזה ואנו אלהים לקונו. על כל פנים, צעיר חיפני, אני כותב עליך חלילה, כי יודע אני דאגוברים את השם בגבורתו כאן על אדמתנו, ואת אשר אמרת מחוסר ידיעה וחוסר תבונה אמרת, אל תחלל עוד את קדושי ישראל, אברחתו בן הקדושה ברוך שמי מניצא.

מלכויות הצלבנים

הקומונות האיסלאיות

הסכם עם האצילים, שדברים הראשי הוא מאגריק. מעתה הם יתן מעין מדינת בתוך מדינתם הם פטורים ממסים, ממכס ומתחבובת האזרחים הפיאורליים שלטון, הם כפופים למסודות שר פוט עצמאיים הם רשאים ליצור קשר מסחרי עם ארצות ערב, כדי למכור להם סחורות מאירענה ולקנות צלצל סחורות אסיה. בחוגי הכנסייה מבצעים חששות ודאגה עמוקה כלפי הסכם זה, אין מכחישים את חלקו הרב של הקר מנות האיסלקיות בכיבוש הארץ, הן בהשתתפות אמיצה בקרבות והן בחמיכה כספית, "אולם העניין המס' חיי לעול להשכיח את המסרה ה' קדושה, ומי יעזוב לנו אם הם לא יתנגדו להמשך המלחמה בכופרים המוסלמים, כדי להפסיד במסחר עםם".

אין בחוגי גודפריד המנות אין מרצים מהסכם זה, לדעתם אין מר שם הכבוד די מורש בלבנות הסוד רים הקומונאליים האלה, הם מגלים לעתים קרובות התנגדות למלחמה, סן זה יבשר את דרכי המסחר שלהם.

אין כעת זכו העירונים האיסל קיים בנצחון מכריע, נוצר שהם שינוו שלחים לירושלים - שבורר כלל אין לזאת אותם, שם - לשם גבשה עם באלוחן השוהה שם מאו להחיות גודפריד.

נוציא את המסחר מידי היהודים

ידים את המנופולין על המסחר הבינלאומי בין המזרח למערב, "עד כה - הצהיר הסוחר הנוצרי מנוציא - הצלבני לר' חוק את רגלי היהודים מהמסחר בערי אסילית הצפונית, הסוחרים הנוצרים התארגנו בגילדות ו" אין יהודי רשאי להיות חבר בגילדות הנוצריות, על פי הוד כוחות אשר קיבלו מידי ה"ב" שוף רשאים אנו לקבוע מי זכ' מה מותר לו לסוחר בעירנו, הנים אנו חלילה ורודפים את ה"י תנו ישו אינה מרשה זאת; על בתוכנו ולעסוק במלאכות שאר בתנועיות בגן, כל למשל שר-בנים היהודי מלור-ברבית, כי עשה היתה וזמן האחרון נגרבו צורכי השרים, הבישופים, המל' כים ואף האפיפיורים המתארים איש ברעהו, הרי לכם תוכחה שאין אנו חס וחלילה רודפים את אחיכם בערינו".

הסוחר הצעיר הזה דיבר בטון שטרם שמענו אותו עד היום מפ' נוצרי, כמעט שיכולת לח' שוב שהוא רואה את עצמו, מעיר הסוחר העירוני הנוצרי מעיר איסלקית אחת, כשוה בדרגת החשיבות לקיסר ולאפיפיור, אמילו ניכר חיו מתוך דבריו בלגלוג מה לשני שליטים אדי-רים אלה, האף על פי שהיה שבו בידינו, התנהג כאילו ח"י פה היתה כבר עיר גמל שלו.

הסוחר הצעיר הזה דיבר בטון שטרם שמענו אותו עד היום מפ' נוצרי, כמעט שיכולת לח' שוב שהוא רואה את עצמו, מעיר הסוחר העירוני הנוצרי מעיר איסלקית אחת, כשוה בדרגת החשיבות לקיסר ולאפיפיור, אמילו ניכר חיו מתוך דבריו בלגלוג מה לשני שליטים אדי-רים אלה, האף על פי שהיה שבו בידינו, התנהג כאילו ח"י פה היתה כבר עיר גמל שלו.